

Ö?retmen Mesleki Motivasyonu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Mesleki Motivasyonu Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27096>

Özet

Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği (ÖMMÖ), öğretmenlerin mesleki yaşamlarına dair sahip oldukları motivasyon düzeylerini ve türlerini ölçmek amacıyla 2020 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçeğin geliştirme çalışması, Karabağ-Köse, Karataş, Küçükçene ve Taş tarafından yürütülmüş olup, özellikle çevrimiçi (online) ve kâğıt kalem (paper-pencil) uygulama yöntemlerinin karşılaştırmalı geçerlik ve güvenilirlik analizlerini içermektedir. Bu ölçek, eğitim araştırmalarında ve öğretmenlerin motivasyon kaynaklarının belirlenmesinde önemli bir araç olarak hizmet vermektedir.

Geliştirme süreci, öğretmenlerin mesleki başarıları, iş tatminlerini ve genel başarıları etkileyen içsel ve dışsal motivasyon faktörlerini kapsamaktadır. Bu sayede eğitim kurumları ve politika yapıcılar, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini destekleyecek ve motivasyonlarını artıracak stratejiler geliştirebilirler.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Mesleki Motivasyonu, Eğitim Psikolojisi, Ölçek Geliştirme, Geçerlik, Güvenirlik, Mesleki Başarı.

Yazarlar

Esra KARABAĞ KÖSE, Ersin KARATAŞ, Murat KÜÇÜKCENE, Ayşe TAŞ.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, görev yapan öğretmenlerin mesleklerine yönelik içsel ve dışsal motivasyon düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek, öğretmenlerin mesleki faaliyetlere katılma istekliliklerini, zorluklar karşısındaki azimlerini ve mesleki tatminlerini belirlemeye odaklanmıştır.

Ayrıca, ölçeğin geliştirme çalışmasında, geleneksel kâğıt kalem uygulaması ile modern çevrimiçi uygulama yöntemlerinin psikometrik özellikler açısından eşdeğer olup olmadığının karşılaştırılması hedeflenmiştir. Bu karşılaştırma, gelecekteki araştırmalar için veri toplama yöntemlerinin esnekliğini ve güvenilirliğini desteklemektedir.

Yapı

Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği, öğretmenlerin mesleki bağlamdaki güdülenmelerini temsil eden çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı genellikle, özerklik, yeterlilik ve iliklilik gibi temel psikolojik ihtiyaçları vurgulayan Öz Belirleme Teorisi (Self-Determination Theory - SDT)

çerçevesinde ele alınmaktadır.

Ölçülen temel yapı, öğretmenlerin mesleklerini icra ederken hissettikleri **İçsel Motivasyon** (örneğin, öğrenme sevgisi, öğrencilere faydalı olma arzusu) ve **Dışsal Motivasyon** (örneğin, maaş, statü, ödüller) bileşenlerini kapsamaktadır. Ölçek, bu motivasyon türlerinin göreceli ağırlıklarını belirleyerek, öğretmenlerin mesleki performansları ve refahları etkileyen güdüleyici faktörleri ortaya çıkarmayı hedefler.

Geçerlik

Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği'nin Geçerlik çalışmaları, ölçeğin amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü göstermektedir. Geliştirme çalışmaları kapsamında, yapı geçerliliğini test etmek amacıyla doğrulayıcı ve açıklayıcı faktör analizleri (DFA ve AFA) uygulanmıştır.

Çalışmada, hem çevrimiçi hem de kâğıt kalem uygulamalarından elde edilen verilerle yapısal eşitlik modellemesi (YEM) kullanılarak faktör yapısının tutarlılığı incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutları doğru bir şekilde temsil ettiğini ve uygulama yöntemleri arasında geçerlik açısından önemli bir fark bulunmadığını göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin Güvenirlilik analizleri, ölçüm sonuçlarının zamana ve farklı koşullara karşı ne kadar tutarlı olduğunu değerlendirir. Bu bağlamda, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır.

Elde edilen yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek bir iç tutarlılığına sahip olduğunu kanıtlamıştır. Ayrıca, çevrimiçi ve kâğıt kalem uygulamaları için ayrı ayrı hesaplanan güvenirlilik katsayıları birbirine yakın olması, ölçeğin farklı uygulama formatlarında da güvenilir sonuçlar verdiğini ortaya koymuştur.

Faktör Analizi

Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, ölçeğin boyutluluğunu belirlemek amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. İlk aşamada, ölçeğin temel yapılarını keşfetmek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır.

AFA sonuçlarına dayanarak belirlenen faktör yapısı, daha sonra Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA, belirlenen faktör modelinin toplanan veri ile uyum indekslerini incelemiş ve modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir. Bu çok aşamalı analiz, ölçeğin faktör yapısının sağlam ve teorik olarak anlamlı olduğunu teyit etmiştir.

Ölçme Aracı Detayları

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Çok Boyutlu Derecelendirme Ölçeği (Derecelendirme bilgisi eksik olmasına rağmen, psikometrik standartlar gereği Likert tipi olduğu varsayılmaktadır.)

Kullanılabilir Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Aktif Görev Yapan Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye genelinde farklı branş ve kademelerde görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Çevrimiçi (Online) ve Kağıt Kalem Uygulamaları Karşılaştırmalı Çalışması.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Araştırmaları, Mesleki Gelişim, Öz Belirleme Teorisi, Eğitimde Psikometri, Öğretmen Refahı.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Esra KARABAĞ KÖSE

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynakta ORCID bilgisi bulunmamaktadır.

Kurum E-posta Adresleri: esrakarabag@gmail.com

Yayın Adresi: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi referansında belirtilen kurumsal adresler kullanılabilir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Esra KARABAĞ KÖSE ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: esrakarabag@gmail.com.

Ölçeğin geliştirme ve geçerlik/güvenirlilik çalışmaları yayınlandıktan sonra 2020'dir. Ölçeğin ticari kullanımına dair ücret bilgisi sağlanmamıştır; akademik ve araştırma amaçlı kullanım için genellikle yazardan izin alınması yeterlidir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [ogretmen-mesleki-motivasyonu-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynakça

Karaba?-Köse, E., Karata?, E. Küçükcene, M., ve Ta?, A. (2020). Ö?retmen Mesleki Motivasyonu Ölçe?i geçerlik ve güvenirlik çal??mas?: Çevrimiçi ve kâ??t kalem uygulamalar?n?n kar??la?t?r?lmas?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-21. doi:10.9779.pauefd.707619.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: [dergipark.org.tr](#)

Ö?retmen Mesleki Motivasyonu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içeri?inde yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.